

ЧЕТ ЭЛ ИНВЕСТИЦИЯЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-модда. Қонуннинг мақсад ва вазифалари

Ушбу Қонун Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чет эл инвестициялари амалга оширилишининг ҳуқуқий асослари ва тартибини белгилаб беради.

Ушбу Қонуннинг асосий вазифалари:

чет эл инвестициялари кириб келишини рағбатлантириш йўли билан Ўзбекистон Республикаси иктисодіетини ривожлантириш ва унинг жаҳон иктисодий тизимига қўшилишига кўмаклашишдан; чет элнинг молиявий, моддий, интеллектуал ва бошқа ресурсларини, замонавий хорижий технологияларни ва бошқарув тажрибасини жалб этиш ҳамда улардан оқилона фойдаланишдан иборат.

2-модда. Чет эл инвестициялари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Чет эл инвестициялари тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун, «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни, бошқа қонун ҳужжатларидан иборат.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида чет эл инвестициялари тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан ўзгача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Чет эл инвестициялари

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эллик инвесторлар томонидан тадбиркорлик фаолияти ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа турдаги фаолият объектларига қўшилдиған барча турдаги моддий ва номоддий бойлиқлар ҳамда уларга бўлган ҳуқуқлар, шу жумладан интеллектуал мулкка бўлган ҳуқуқлар, шунингдек реинвестициялар чет эл инвестициялари деб эътироф этилади.

Чет эллик инвесторлар томонидан Ўзбекистон Республикасида чет эл инвестицияларидан олинган ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида тадбиркорлик фаолияти ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа турдаги фаолият объектларига қўшилдиған ҳар қандай даромад, шу жумладан фойда, фоизалар, дивидендлар, роялти, лицензия ва воситачилик ҳақлари, техникавий ёрдам, техника хизмат кўрсатиш учун тўловлар ҳамда бошқа шаклдаги муқофотлар реинвестициялар деб эътироф этилади.

(3-модданинг матни Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

4-модда. Чет эллик инвесторлар

Ўзбекистон Республикасида чет эллик инвесторлар қуйидагилар бўлиши мумкин:

чет эл давлатлари, чет эл давлатларининг маъмурий ёки ҳудудий органилари;

давлатлараро битимлар ёки бошқа шартномаларга мувофиқ ташкил топган ёки халқаро оммавий ҳуқуқ субъектлари бўлган халқаро ташкилотлар;

чет эл давлатларининг қонун ҳужжатларига мувофиқ ташкил топган ва фаолият кўрсатиб келаётган юридик шахслар, бошқа ҳар қандай ширкатлар, ташкилотлар ёки уюшмалар;

Олдинги тахрирга қаранг.

чет давлат фуқаролари ва Ўзбекистон Республикасидан ташқарида доимий равишда яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар.

(4-модданинг бешинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

5-модда. Чет эл инвестицияларини амалга ошириш шакллари

Чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида инвестицияларни қуйидаги йўллар билан амалга оширишлари мумкин:

Ўзбекистон Республикасининг юридик ва (ёки) жисмоний шахслари билан биргаликда ташкил этилган хўжалик жамиятлари ва ширкатларининг, банклар, сугурта ташкилотлари ва бошқа қорхоналарнинг

устав жамғармаларида ва бошқа мол-мулкда улуш қўшиб катнашиш;

чет эллик инвесторларга тўлиқ қарашли бўлган хўжалик жамиятлари ва ширкатларини, банклар, сугурта ташкилотлари ва бошқа қорхоналарни барпо этиш ва ривожлантириш;

Олдинги тахрирга қаранг.

мол-мулк, акциялар ва бошқа қимматли қоғозларни сотиб олиш;

(5-модданинг биринчи қисми тўртинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

интеллектуал мулкка, шу жумладан муаллифлик ҳуқуқлари, патентлар, товар белгилари, фойдали моделлар, саноат намуналари, фирма номлари ва ноу-хаутга, шунингдек ишчанлик нуфузига (гудвиллга)

ҳуқуқлар киритиш;

концессиялар, шу жумладан табиий ресурсларни қидириш, ишлаб чиқиш, қазиб олиш ёки улардан фойдаланишига бўлган концессиялар олиш;

Олдинги тахрирга қаранг.

савдо ва хизмат кўрсатиш соҳалари объектларига, турар жой биноларига улар жойлашган ер участкалари билан биргаликда мулк ҳуқуқини, шунингдек ерга эгаллик қилиш ва ундан фойдаланиш (шу жумладан ижара асосида фойдаланиш) ҳамда табиий ресурсларга эгаллик қилиш ва улардан фойдаланиш ҳуқуқларини сотиб олиш;

(5-модданинг биринчи қисми еттинчи хатбоииси Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

махсулот тақсимотига оид битимларга мувофиқ ер қари участкаларида қонларни аниқлаш, қидириш ҳамда фойдали қазилмаларни қавлаб олиш ҳуқуқини олиш орқали.

(5-модданинг биринчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонунига асосан савқизич хатбоиши билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида инвестицияларни амалдаги қонун ҳужжатларига зид бўлмаган бошқа шаклларда ҳам амалга оширишлари мумкин.

Чет эл инвестициялари бирламчи ёки тақроан амалга оширилаётган шаклларининг ўзгаририлиши уларнинг инвестиция сифатидаги мохияти ўзгаришига олиб келмайди.

6-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналар

Чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналар ташкил этишлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари билан ўзларига берилган барча ҳуқуқлар, кафолатлар ва имтиёзлардан фойдаланишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналар деганда акцияларининг (улушлари, пайларининг) ёки устав жамғармасининг камида ўттиз фонзини чет эл инвестициялари ташкил этадиган қорхоналар тушунилади. Улар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига зид келмайдиган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклларда фаолият кўрсатадилар. Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхона қатнашчиларидан бири ушбу Қонун 4-моддасининг иккинчи, учинчи ёки тўртинчи хатбоишларида кўрсатилган чет эллик инвестор бўлиши шарт.

LexUZ иарҳи

Қаранг: Мазкур Қонуннинг 3, 4-моддалари.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхона уни таъсис этиш йўли билан ёки илгари чет эл инвестициялари иштирокисиз таъсис этилган қорхонада иштирок этиш улушини (пайини, акцияларини) ёхуд бундай қорхонани бутунлай, шу жумладан хусусийлаштириш жараёнида чет эллик инвестор томонидан сотиб олиниши натижасида ташкил этилиши мумкин.

LexUZ иарҳи

Қаранг: Мазкур Қонуннинг 7, 8-моддалари.

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхона давлат рўйхатиға олинган пайтдан эътиборан юридик шахс ҳуқуқиға эға бўлади.

(6-модданинг тўртинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналарни давлат рўйхатиға олиш, шунингдек зарур рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштириш тегишли давлат органи томонидан «бир дарча» принципи бўйича амалга оширилади.

(6-модда Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуниға асосан бешинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

LexUZ иарҳи

Қаранг: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 28 октябрдаги ПҚ-2646-сонли «Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобға қўйиш тизимини тақомиллаштириш тўғрисида»ги қарорининг 1-банди биринчи хатбоииси, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 30 январдаги ПҚ-1652-сонли «Хорижий сарможал иштирокидаги қорхоналарға берилдиған қўйишча рағбатлантириш омиллари ва имтиёзлар тўғрисида»ги Фармони 1-банди иккинчи хатбоииси.

7-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналарнинг шўъба қорхоналари, филиаллари ва ваколатхоналари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхона Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг талабларига ривоя этган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида юридик шахс ҳуқуқиға эға бўлган шўъба қорхоналар, филиаллар, шунингдек юридик шахс бўлмаган ваколатхоналар ва бошқа алоҳида бўлинмалар ташкил этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналарнинг шўъба қорхоналари, филиаллари, ваколатхоналари ва бошқа алоҳида бўлинмалари ташкил этилиши мумкин.

8-модда. Қорхоналарнинг хўжалик бирлашмалари

Чет эл инвестициялари иштирокидаги қорхоналар ихтиёрй равишда Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси ҳудудида уюшмалар, концернлар, қорпорациялар, консорциумлар ва бошқа хўжалик бирлашмалари ташкил этиши, амал қилиб турган бирлашмалар таркибига тўла ҳуқуқли аъзо сифатида кириши мумкин.

9-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл инвестициялари учун ҳуқуқий режим

Давлат Ўзбекистон Республикаси ҳудудида чет эллик инвесторлар инвестиция фаолиятини амалга оширишлари чоғида уларнинг барча ҳуқуқларини кафолатлайди ва ҳимоя қилади.

Чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари учун адолатли ва тенг ҳуқуқли режим, уларнинг тўлиқ ва доимий ҳимояси ҳамда хавфсизлиги таъминланади. Бундай режим Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида белгилаб қўйилган режимға қараганда ноқулайроқ бўлиши мумкин эмас.

Чет эл инвестицияларининг ҳуқуқий режими Ўзбекистон Республикаси юридик ва жисмоний шахслари томонидан амалга оширилаётган инвестицияларнинг тегишли режимига қараганда ноқулайроқ бўлиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида халқаро ҳуқуқнинг умум эътироф этилган нормаларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг миллий хавфсизлиги манфаатларини ҳимоя этиш мақсадида иктисодиёт ва фаолиятнинг муайян соҳаларида чет эл инвестициялари учун чеклашлар ёки тақиқ назарда тутилган бўлиши мумкин.

LexUZ иарҳи

Ўзбекистон Республикасининг «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги Қонунининг 8-моддасига қаранг.

Чет эллик инвесторларнинг Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан кафолатланган ҳуқуқлари ва манфаатлари бузилганда уларни тиклаш Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари, шу жумладан халқаро шартномалари билан тартибға солинади.

10-модда. Чет эллик инвесторларнинг ҳуқуқлари

Чет эллик инвестор халқаро ҳуқуқ принциплари ва Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ қуйидаги ҳуқуқларға эға:

инвестициялашни амалга оширишнинг ҳажмлари, турлари ва йўналишларини мустақил белгилаш;

инвестиция фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахслар билан шартномалар тузиш;

ўзининг инвестицияларига ва инвестиция фаолиятининг натижаларига эгаллик қилиш, улардан фойдаланиш ва уларни тасарруф этиш. Чет эллик инвесторнинг қарорига биноан инвестицияларға, уларнинг натижаларига эгаллик қилиш, улардан фойдаланиш, уларни тасарруф этиш ҳуқуқлари Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бошқа юридик ва жисмоний шахсларға берилиши мумкин. Ҳуқуқлар бошқа шахсға берилганда тарафларнинг ўзаро муносабатлари шартномалар асосида тартибға солинади;

Ўзбекистон Республикасидаги инвестиция фаолияти натижасида олинган ўзига қарашли ихтиролар, фойдаланиш моделлари ва саноат намуналарини чет элларда ва Ўзбекистон Республикасида патентлаштириш тўғрисида мустақил равишда қарор қабул қилиш;

Олдинги тахрирга қаранг.

инвестиция фаолияти натижасида олинган даромадни солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан кейин мустақил ва эркин тасарруф этиш (шу жумладан уни монеликсиз репатриация қилиш);

(10-модданинг биринчи қисми олтинчи таъбиҳи Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Ўзбекистон Республикасига кредитлар ва қаралар тарикасида пул маблағлари жалб этиш;

ўз ҳисобварағидаги миллий валюта маблағларидан ички валюта бозорига чет эл валютасини сотиб олиш учун фойдаланиш;

қонуён ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ва шартларда ер участкаларига доир ҳуқуқларни сотиб олиш;

Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатларида мувофиқ, ўзига мулк ҳуқуқи асосида қарашли бўлган мол-мулк ва ҳар қандай мулкый ҳуқуқлардан зиммага олган мажбуриятларнинг, шу жумладан қарз маблағларини жалб этишга қаратилган мажбуриятларнинг барча турлари бўйича таъмин сифатида фойдаланиш;

ўз инвестициялари ва бошқа активлари реквизиция қилинган тақдирда мутаносиб равишда товоён олиш;

давлат бошқарув органларнинг, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг ҳамда улар мансабдор шахсларининг гайриқонуён харақатлари (харақатсизлиги) ҳамда қарорлари натижасида етказилган зарарларни ундириш.

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эллик инвесторлар — жисмоний шахслар, чет эллик инвесторлар — юридик шахсларнинг мансабдор шахслари чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарда ўз улушлари (ҳиссалари, акциялари) мавжуд бўлган бутун даврда тегишли қўн марталик визалар олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келиш ва унда қолиш ҳуқуқига эга.

(10-модда Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонунига асосан иккинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Чет эллик инвестор Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқларга ҳам эгадир.

11-модда. Чет эллик инвесторларнинг мажбуриятлари

Чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси ҳудудига инвестиция фаолиятини амалга оширганда:

Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонуён ҳужжатларида рияэ этишлари;

Олдинги тахрирга қаранг.

Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатларида мувофиқ солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлашлари;

(11-модданинг биринчи қисми учинчи таъбиҳи Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонунига асосан иккинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

инвестициялаш муносабати билан ўз зиммаларига олган шартнома мажбуриятлари бўйича жавоб беришлари;

инвестиция лойиҳаларида Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатларидан келиб чиқадиган санитария-гигиена, экологияга оид ва бошқа талабларга рияэ этилганлиги ҳусусида экспертиза ҳулосасини олишлари;

LexUZ шарҳи

Қўшимча маълумот учун Ўзбекистон Республикасининг «Экологик экспертиза тўғрисида»ги Қонунига қаранг.

ўз рақобатчилирига нисбатан қўшимча имтиёзлар ва афзалликлар олиш мақсадида инвестиция фаолияти бўйича шерикларига ёки давлат бошқарув органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларига бевоисита ва (ёки) билвоисита ноқонуён таъсир ўтказишнинг ҳар қандай шаклларидан ўзларини тийишлари шарт.

Чет эллик инвестор Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатларида рияэ этмаганлик учун умумий асосларда жавобгар бўлади ҳамда ўзига мулк ҳуқуқи асосида қарашли бўлган, Ўзбекистон Республикасининг қонуёнларида мувофиқ ундириш қаратилиши мумкин бўлган ўзининг мол-мулки билан жавоб беради.

12-модда. Чет эллик инвесторларнинг ҳўжалик фаолияти

Чет эллик инвесторларнинг ҳўжалик фаолияти, шу жумладан чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар, уларнинг шўъба корхоналари, филиаллари ва бошқа тузилмаларини, шунингдек ҳўжалик уюшмалари ва бирлашмаларини ташкил этиш, сотиш, қайта ташкил этиш ёки тутатиш, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг фондларини шакллантириш, ижара шартномалари ва бошқа шартномаларини тузиш бўйича фаолияти Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида мувофиқ солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлайди.

(12-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 31 декабрадаги ЎРҚ-197-сонли Қонуни тахририда — Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 52-сон, 513-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги янгидан ташкил этиладиган, чет эллик инвесторнинг пул шаклидаги ҳиссаси камида беш миллион АКШ долларидан иборат бўлган корхоналар солиқ тўғрисидаги қонуён ҳужжатлари ўзгарган тақдирда, улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан ўн йил мобайнида улар давлат рўйхатига олинган санада амал қилиб турган, рўйхати Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашга доир нормалар ҳамда қондаларни қўлашга ҳақлидир.

(12-модда Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонунига асосан учинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги янгидан ташкил этиладиган ишлаб чиқариш корхоналари ўзлари давлат рўйхатидан ўтказилган санада амалда бўлган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар ставкаларини давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан беш йил ичида қўлашга ҳақлидир. Мақзур ҳуқуқ божхона тўловлари, сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ, ер солиги, ер қаъридан фойдаланувчилар учун солиқлар ва махус тўловларга таъбиҳ этилмади.

(12-модда Ўзбекистон Республикасининг 2017 йил 18 апрелдаги ЎРҚ-429-сонли Қонунига асосан тўртинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2017 й., 16-сон, 265-модда)

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг чет эл валютасидаги барча харақатлари уларнинг ўз валюта тушумлари ҳисобига, шунингдек чет эл валютасини олишнинг Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида рухсат этилган бошқа манбалари ҳисобига таъминланиши лозим. Уларнинг валютада ўзини ўзи қоплаши тузиладиган консорциумлар, бирлашмалар ва бошқа ташкилий тузилмалар доирасида ҳам таъминланиши мумкин.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикасининг қонуён ҳужжатлари талабларига рияэ этган ҳолда экспорт-импорт операцияларини мустақил равишда амалга оширадилар. Ўзлари ишлаб чиқарган махсулотни экспорт қилганларида бундай махсулот лицензияланмайди ва қвоталанмайди.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида мувофиқ ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун махсулотни лицензияиз импорт қилишга ҳақли. Экспортга чиқариладиган ўзининг ишлаб чиқарган махсулотини ва корхоналар томонидан ўз эҳтиёжлари учун импорт қилинадиган махсулотни аниқлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

LexUZ шарҳи

Қўшимча маълумот учун қаранг: Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамасининг 2011 йил 16 майдаги 136-сонли қарори билан тасдиқланган «Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар томонидан ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун олиб келинаётган мол-мулкни аниқлаш тартиби тўғрисида»ги низоми.

Олдинги тахрирга қаранг.

Устав фондида чет эл инвестицияларининг улуши камида ўттиз уч фоиз бўлган чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар томонидан улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан икки йил давомида ўз ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун Ўзбекистон Республикасига олиб қириладиган мол-мулк бож ундириладиган қонуён ҳужжатларида белгиланган тартибда озод қилинади. Чет эллик инвесторлар, чет эллик инвесторлар билан тузилган меҳнат шартномаларига мувофиқ Ўзбекистон Республикасида турган чет давлатлар фуқаролари ва Ўзбекистон Республикасидан ташқарида доимий равишда яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг шахсий эҳтиёжлари учун олиб қириладиган мол-мулкдан божхона божни ундирилмайди.

LexUZ шарҳи

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси 297-моддаси иккинчи қисмининг 9 ва 10-бандлари.

(12-модданинг еттинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Чет эллик инвесторларга ҳамда чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарга тегишли, уларнинг инвестициялари сифатида қўшиладиган ихтироларни патентлаш ва саноат намуналарини жорий этиш Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

LexUZ шарҳи

Қўшимча маълумот учун Ихтирога Ўзбекистон Республикасининг патенти берилиши учун талабномани тузиш, топшириш ва қўриб чиқиш Қондаларига (рўйхат рақами 1329, 2004 йил 22 март) қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар фондлари рўйхатини, уларни вужудга келтириш ва улардан фойдаланиш тартибини мустақил равишда белгилайди.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар ҳодимларининг меҳнат муносабатлари Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатлари билан тартибга солинади.

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона ҳодимларининг пенсия таъминоти Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатлари билан тартибга солинади.

(12-модданинг ўнинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 31 декабрадаги ЎРҚ-197-сонли Қонуни тахририда — Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 52-сон, 513-модда)

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар қонуён ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда ва шартларда ер участкалари сотиб олишлари мумкин.

Иморатлар ва ишоотларга бўлган мулк ҳуқуқи бошқага ўтаётганда Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида белгиланган тартибда ва шартларда шу объектлар билан биргаликда ер участкасидан фойдаланиш ҳуқуқи ҳам ўтади.

Чет эллик инвесторларга мол-мулкни ижарага бериб қўйиш ижарага берувчи томонидан шартномалар асосида ва қонуён ҳужжатларида мувофиқ амалга оширилади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳисоб-китобни ва ҳисоботни амалга оширадилар. Улар бухгалтерия дафтарлари ва ёзувларини Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида, шунингдек, ўз хоҳишларига қўра, эркин айрбоншланадиган валютада юритадилар.

13-модда. Концессия шартномалари

Чет эллик инвесторларга табиий ресурсларни қидириш, казиб олиш ва улардан фойдаланиш ҳамда бошқа ҳўжалик фаолиятини юритиш учун концессиялар бериш чет эллик инвесторлар Ўзбекистон Республикаси давлат бошқарувининг ваколатли органлари билан қонуён ҳужжатларида белгиланган тартибда тузадиган концессия шартномалари асосида амалга оширилади.

LexUZ шарҳи

Батафсил маълумот учун Ўзбекистон Республикасининг «Концессиялар тўғрисида»ги Қонунига қаранг.

Концессияларга, агар улар Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида тақидланмаган бўлса ва тузиладиган концессия шартномаларининг мақсадларига жавоб бера, фаолиятнинг барча соҳалари ва турларида йўл қўйилади.

14-модда. Чет эллик ҳодимларни жалб этиш

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонуён ҳужжатларида мувофиқ инвестиция фаолиятини амалга ошириш мақсадида ҳар қандай чет давлат фуқаролари ва Ўзбекистон Республикасидан ташқарида доимий равишда яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар билан меҳнат шартномаларини эркин тузиш ҳуқуқига эга. Бундай шахслар меҳнат шартномаси амал қилишининг бутун даврида тегишли қўн марталик визалар олган ҳолда Ўзбекистон Республикаси ҳудудига кириб келиш ва унда қолиш ҳуқуқига эга.

(14-модданинг биринчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эллик ҳодимлар меҳнатига ҳақ тўлаш, уларга таътиллар бериш, уларни пенсия билан таъминлаш масалалари уларнинг ҳар бири билан тузилган меҳнат шартномаларида ҳал этилиши лозим. Бундай ҳодимлар иш ҳақи ва қонуён йўл билан олган ўзга даромадларини бошқа давлатларга, қонунда белгиланган солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан кейин, бирон-бир чекловсиз ўтказишлари мумкин.

(14-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонуни тахририда — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

Олдинги тахрирга қаранг.

Чет эллик инвестор, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона чет эллик ходим доимий яшайдиган мамлакатдаги тегишли фондларга шу ходим учун пенсия таъминоти тўловларини ўтказади.

LexUZ шарҳи

Қўшимча маълумот учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 25 мартдаги 244-сонли «Ўзбекистон Республикасига хориждан ишчи кучини жалб қилиш ва ундан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори, Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 25 мартдаги 244-сон «Ўзбекистон Республикасига хориждан ишчи кучини жалб қилиш ва ундан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори.

(14-модданинг учинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 2008 йил 31 декабрдаги ЎРҚ-197-сонли Қонуни тахририда — Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 52-сон, 513-модда)

15-модда. Юриш эркинлиги

Инвестиция фаолияти билан боғлиқ ҳолда Ўзбекистон Республикасида бўлиб турган чет эллик инвесторлар, уларнинг вакиллари ва чет эллик ходимлар Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида эркин юриш ҳуқуқига эгадирлар.

Башарти, Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида эркин юришга чекловлар белгиланган бўлса, фақат миллий хавфсизликни таъминлаш мақсадларини кўзлаб муайян чекловлар қўлланилиши мумкин.

16-модда. Чет эл инвестицияларини сугурта қилиш

Инвестициялар ва чет эллик инвесторларнинг тавakkалчилигини сугурта қилиш ихтиёрий равишда амалга оширилади.

Чет эллик инвесторлар мамлакатнинг ўз инвесторлари билан тенг равишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонуний фаолият кўрсатаётган ҳар қандай сугурта ҳимояси ҳуқуқидан фойдаланадилар. Чет эл инвестицияларини сиёсий ва бошқа хавфлардан сугурта қилиш халқаро ташкилотлар, хорижий давлатларнинг экспорт кредит агентликлари, бошқа сугурта компаниялари томонидан ҳам амалга оширилиши мумкин.

Чет эл инвестицияларини сугурта қилишни амалга оширувчи сугурта ташкилотлари Ўзбекистон Республикасининг мажбуриятлари юзасидан жавоб бермайди. Давлат сугурта ташкилотларининг мажбуриятлари юзасидан жавоб бермайди, тарафларнинг келишувидан назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Чет эл инвестицияларини сугурта қилиш сиёсий ва бошқа хавфлардан, шу жумладан:

мулкнинг экспроприация қилинишини, шунингдек, мулкнинг олиб қўйилиши ёки бошқа шахсга ўтказилишига, мулк ёки у орқали олинмаган даромадлар устидан назорат қилиш имконияти йўқотилишига олиб келувчи ҳар қандай қонун чиқаришига оид ёки маъмурий чораларни;

чет эл валютасини мамлакатдан ташқарига ўтказишга чекловлар жорий этилишини;

қонун ҳужжатларига инвесторларнинг айрим гуруҳларига нисбатан камситиш тусидаги ўзгартишлар киритилишини;

давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва улар мансабдор шахсларининг инвесторларнинг шартномавий муносабатларига аралашувини;

урушлар, фуқароларнинг ғалаёнлари ёки бошқа шу каби ҳодисаларни;

чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари билан боғлиқ ўзга турдаги сиёсий ҳамда бошқа хавфларни ўз ичига олувчи хавфлардан сугурта ҳимояси ва кафолатларни таъминлайди.

17-модда. Мажбуриятларни таъминлаш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонанинг мол-мулки ва мулкий ҳуқуқларидан корхона зиммасидаги барча турдаги мажбуриятларини таъминлаш, шу жумладан заём маблағларини жалб қилиш кафолати сифатида фойдаланиши мумкин. Унинг савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси объектларига, шунингдек жойлашган ер участкалари билан биргаликда уй-жой биноларига бўлган мулк ҳуқуқи, бинолар, иншоотлар, ускуналарга бўлган мулкий ҳуқуқлари ҳамда бошқа ашёвий ҳуқуқларидан мажбуриятларнинг таъминоти сифатида фойдаланилиши мумкин.

Чет эллик инвестор ўзига мулк ҳуқуқидан тегишли барча мол-мулки ва мулкий ҳуқуқларидан, уларнинг каерда жойлашганлигидан қатъи назар, ўз мажбуриятларининг таъмини сифатида фойдаланиши мумкин.

18-модда. Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонани қайта ташкил этиш ёки тугатиш

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда қайта ташкил этилиши ёки тугатилиши мумкин.

Олдинги тахрирга қаранг.

Давлат рўйхатидан ўтказилган санадан эътиборан бир йил ичида ўз устав фондини таъсис ҳужжатларида назарда тутилган миқдорда шакллантирмаган чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона, агар қонун ҳужжатларида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, белгиланган тартибда тугатилади. Шу билан бирга ўз устав фондини белгиланган муддатда таъсис ҳужжатларида назарда тутилган миқдорда шакллантира олмаган корхона уни амалда шакллантириб улгурган, ammo қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам миқдордан оз бўлмаган даражада камайитириши ёки ўзи бошқа ташкилий-ҳуқуқий шаклга айлантирилиши мумкин.

LexUZ шарҳи

Батафсил маълумот учун Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 июлдаги 327-сон қарори билан тасдиқланган, Молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналарни тугатиш тартиби тўғрисида Низомга қаранг.

(18-модданинг иккинчи қисми Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августдаги 832-сон Қонуни тахририда — Олий Мажлис Ахборотномаси, 1999 й., 9-сон, 229-модда)

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона тугатилганида унинг активларига белгиланган тартибда солиқ солинади. Активларнинг қолган қисми, башарти таъсис ҳужжатларида бошқача тартиб назарда тутилган бўлмаса, чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона катнашчилари ўртасида уларнинг корхона мол-мулкидаги улушларига мутаносиб равишда тақсимланади.

Чет эллик инвестор чет эл инвестициялари иштирокидаги корхонадан чиқиб кетган ёки бу корхона тугатилган тақдирда, корхона мол-мулкидаги ўз улуши пул ёки бозор баҳосига мувофиқ равишда товар шаклида қайтарилиши ҳуқуқини олади.

Чет эл инвестициялари иштирокидаги корхона қайта ташкил этилган ёки тугатилганда меҳнат шартномалари бекор бўлган ходимларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига риоя этилиши қонун ҳужжатларида мувофиқ кафолатланади.

19-модда. Чет эл инвестициялари бўйича давлат мажбуриятлари

Давлат, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари чет эл инвесторлари билан тузилган тегишли шартномаларда ўз зиммасига олган, ваколатлари Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тасдиқланган шахслар имзолаган мажбуриятлар бўйичагина жавоб берадилар.

LexUZ шарҳи

Қаранг: Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 6 февралдаги ЎРҚ-518-сонли «Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари тўғрисида»ги Қонуни.

Давлат чет эл инвестицияларини жалб этаётган Ўзбекистон Республикаси резидентларининг мажбуриятлари юзасидан жавоб бермайди, бундай мажбуриятлар қонунда белгиланган тартибда давлат томонидан кафолатланган ҳоллар бундан мустасно.

LexUZ шарҳи

Батафсил маълумот учун Ўзбекистон Республикасининг «Хориждан маблағ жалб қилиш тўғрисида»ги Қонунининг 5-моддасига ва Ўзбекистон Республикаси Бюджет кодексининг 155-моддасига қаранг.

Олдинги тахрирга қаранг.

Вазирликлар, давлат кўмиталари, идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат қилувчи органлар, банклар томонидан чет эллик инвесторларнинг ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналарнинг фаолияти билан боғлиқ қўшимча талаблар ва чекловлар белгилаш тақиқланади.

(19-модда Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январдаги ЎРҚ-365-сонли Қонунига асосан учинчи қисм билан тўлдирилган — ЎР ҚХТ, 2014 й., 4-сон, 45-модда)

20-модда. Чет эл инвестицияларини жалб этишни амалга оширувчи органларнинг вазифалари

Чет эл инвестицияларини жалб этиш, рўёбга чиқариш ва ҳимоя қилиш мақсадида ҳукумат томонидан ваколат берилган орган, давлат бошқарувининг бошқа органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, шунингдек ҳукуматга қарашли бўлмаган манфаатдор ташкилотлар:

Ўзбекистон Республикасида инвестиция фаолиятининг имкониятлари ва шарт-шароитлари тўғрисида ахборот тайёрлайдилар ҳамда тарқатадилар;

потенциал инвесторларга фаолиятнинг юридик, иқтисодий ва бошқа жиҳатлари бўйича маслаҳатлар берадилар ҳамда юзага келувчи масалаларни ҳал этишда зарур ёрдам кўрсатадилар;

чет эллик инвесторлар фаолиятининг ҳуқуқий базасини такомиллаштириш юзасидан тақлифлар ишлаб чиқалилар;

чет эл инвестициялари масалалари бўйича халқаро муносабатларда ўз ваколатлари доирасида Ўзбекистон Республикаси номидан иш қўрадилар;

чет эл инвестицияларини жалб этиш, рўёбга чиқариш ва ҳимоя қилишга қаратилган бошқа вазифаларни бажарадилар.

21-модда. Чет эллик инвесторларнинг фаолияти устидан назорат қилиш бўйича давлат органларининг ваколатлари

Чет эллик инвесторлар ва чет эл инвестициялари иштирокидаги корхоналар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларининг талабларига риоя этиши устидан назоратни солиқ органлари ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ваколат берган бошқа давлат органлари Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган ваколатлари доирасида амалга оширадилар.

Назорат қилувчи орган назорат вазифаларини амалга оширишда тижорат сирини сақланишини таъминлаш шарт. Тижорат сирини ошқор қилиш Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига биноан таъкиб қилинади.

22-модда. Ҷазо зид қондалар

Мазкур Қонуннинг қондалари билан Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатлари ёки Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномалари ўртасида бирон-бир номувофиқлик бўлган ҳолда, чет эллик инвесторлар учун бирмунча қулай бўлган қондалар устувор кучга эга бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент ш.,
1998 йил 30 апрел,
609-1-сон

(Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 й., 5-6-сон, 91-модда; 1999 й., 9-сон, 229-модда; Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 14-15-сон, 86-модда; 2008 й., 52-сон, 513-модда; 2012 й., 52-сон, 584-модда; 2014 й., 4-сон, 45-модда; 2017 й., 16-сон, 263-модда)